

Monsinjero gyvenimo keliai

J. KUZMICKIS

Kun. Werenfried van Straaten, veiklus pagalbos organizatorius persekiojamai Kat. Bendrijai, teisingai pažymėjo, jog sunku įsivaizduoti betkokį Bendrijos istorijos laikotarpį, kada jos išpažinėjai ir kankiniai būtų taip grubiai ir sistemingai apeinami ir nutylimi kaip mūsų laikais: "Mūsų vienašališko pacifizmo amžiuje, kai dekadentiški Vakarai veikiau gyventų taikoje su pagonimis ir žmogždžiais nei su pačiu Dievu, persekiojamųjų ašaros ir kraujas biznierių susitarimams ir diplomatų deryboms sudaro nepatogumą ir stabdį".

Nors persekiojamųjų desperatiškos apeliacijos, pasak W. van Straaten, yra metamos į Jungt. Tautų ir pasaulio Bendrijų Tarybų popierdėzes, mūsų tauta nestokoja nei plieninės valios išpažinėjų, nei kilnios dvasios kankinių. Jų tarpe esama ne tik vyskupų, monsinjorų, kunigų, bet ir profesorių, gydytojų, tarnautojų, slaugių, eilinių darbininkų. Deja, nei saviesiems neprimename jų aukos dvasios, nei svetimiesiems neparodome, kokių kilnių išpažinėjų ir kankinių turime.

Asmuo ir laiko tėkmė

Kai mons. Zen. Ignatavičių (Ignonį), buvusį Kauno kun. seminarijos profesorių ir prefektą, Šv. Kazimiero kolegijos Romoje organizatorių ir vicerektorių, lietuvių dalinių kapelioną Gudijoje, pradėjo šmeižti ir piktai juodinti komunistinė spauda, — jis pats mėgino gintis, parodydamas raudonųjų dviveidiškumą italų ir ispanų kalbomis parašytomis knygomis. Rašytojui ir poetui Klemensui Jūrai

MONS. ZENONAS IGNATAVIČIUS

Sueina penkeri metai nuo šviesios atminties Prel. Z. Ignatavičiaus mirties (Roma, 1975.V.20). Kl. Jura aprašė šio kilnaus mūsų tautiečio žygius ir nelengvą jo kryžiaus kelią knygoje MONSINJORAS. Pagerbdami kilnaus Prelato atmintį pristatome ML skaitytojams dar vieną knygos recenziją. Red.

pasiryžus "rašyti jo nuotykingo, įvairaus ir turiningo gyvenimo monografiją", pritarė ir pasiūlė "kuo mažiau išskirti jo asmenį, rūpestingiau nusakant laiko ir vietos įvykius".

Be abejonės, jei komunistų "puolimai suteikė jam neužmirštamų, neišdildomų kentėjimų ir sutrumpino jo gyvenimą" (mons. L. Tulaba), mons. Zenonui rūpėjo, kad monografijoje būtų iškelti "laiko ir vietos įvykių" faktai, jo sielovadinis darbo laukas ir uždaviniai. Visai natūraliai betkokio veikėjo biografija įglaudžiama į jo gyvento laiko dvasią, nes atskiro laikotarpio politinės, socialinės bei kultūrinės apraiškos padeda suvokti, ar jo būta principingo žmogaus, ar bevališkai plaukta

su nešančia srove: šiaip ar taip monografijos spiritus movens (judinamoji dvasia) yra joje aprašomas asmuo ir jo veikla.

"Monsinjero" autorius jau pačiame pirmajame "Pirmuoju keliu" skyriuje plačiais vaizdais aprašo Nemuną, Jaučiakių pilialkalnį, siuvėją tėvą, jo legendinius pasakojimus, bet nepažymi nei Zenono gimimo vietos, nei datos, pristatęs jį kaip kuklų 14 metų berniuką. Ir "Į stepes" skyriuje to berniuko gal ir turiningą dvasinį pasaulį tepalietė vos dviem sakiniais: "Mažasis persirgo ilgą ir sunkią ligą, buvęs jau arti mirties slenksčio. Pagijęs, tapo dar daugiau rimtesnis ir vyriškesnis".

Sekančiame "Lietuva keliasi" skyriuje vėl plačiai rašoma apie sudrumstą ir audringą laiko dvasią, apie "ateizmo propaguotojus" mokytojus ir Zenono persilaužimą po lemtingos stud. J. Pacevičiaus paskaitos, kai "ištirpo varginančių abejonių migla". Nukeliavo pas saleziečius į Italiją, tačiau neprigijo ir grįžo namo Mokėsi Kaune, 1928 m. įstojo į Kauno kunigų seminariją ir ją baigė 1934 m., būdamas 25 metų amžiaus (taigi, gimė 1909 m.). Deja, apie šį mokslinio ir vidinio brendimo laikotarpį autorius neužsimena nė vienu žodeliu, pasiteisindamas, kad jo tikslas velionies pageidavimu "jį nežymiu rateliu įpinti gausioje dienų ir įvykių grandinėje". Galbūt autoriui stigo betarpiškų žinių apie Zenono vaikystę ir jaunystę, betgi dar yra mūsų tarpe jo bendraamžių ir mokslo draugų, kurie būtų padėję tą spragą užkišti, kad tas "nežymus ratelis" suspindėtų monsinjero vardo vertos asmenybės aureole.

(nukelta į 5-tą psl.)

SEM ANARIO

MŪSŲ
LIETUVA

"NOSSA LITUANIA"

Rua Juatindiba, 28 - Parque da Moóca - CEP 03124
 São Paulo - Brasil Caixa Postal. 4421 - CEP 01000
 Diretor Responsavel: VYTAUTAS BACEVIČIUS
 Administrador: STANISLAO ŠILEIKA
 Redige Equipe Editorial - Fone: 273-0338

Metinė prenumerata Brazilijoj iki liepos mėnesio Cr\$ 3.000,00 Atskiro numerio kaina Cr\$ 8.00

Prenumerata paprastu paštu į užsienį: 18 Dol.

Į P. Ameriką oro paštu: 20 Dol.

Prenumerata oro paštu Šiaurės Amerikon: 25 Dol.

Į tolimus kraštus 30 Dol.

GARBĖS PRENUMERATORIUS Cr\$ 3.000,00

Vieno Numero GARBĖS LEIDĖJAS Cr. 1.500,00

Užuojautos, Sveikinimai ir Skelbimai (Anunėios) mokami už skilties (Coluna) centimetra po Cr.50.00

Už skelbimų kalbą ir turinį, Redakcija neatsako

Rašiniai grąžinami tik autoriui prašant.

Straipsnius ir Korespondencija Redakcija taiso bei tvarko savo nuožiūra.

Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia Redakcijos bei leideju nuomonę.

Čekius, Perlaidas ir administracinius laiškus rašyti "STANISLAO ŠILEIKA" vardu.

Sportas, olimpiada, politika

R. KYLIUS

Šio rašinio autorius yra užaugęs sovietinėje sistemoje, dalyvavęs sportiniame jos gyvenime ir dėlto iš arti pažįsta jo problemas. RED.

Olimpinės žaidynės

Pagal olimpinio komiteto nuostatus, olimpinės žaidynės gali būti rengiamos tik tokiuose kraštuose, kurie nėra nusikalte išiveržimu į kitus kraštus ir asmens laisvės varžymu. Prieš keletą metų olimpinis komitetas, neaišku kokiais sumetimais, nutarė rengti šių metų vasaros olimpinės žaidynes Maskvoje. Pagal "Maclean" žurnalo duomenis, Sovietų Sąjunga nuo 1944 iki 1980 m. padarė net 188 karines intervencijas į kitus kraštus. Atrodo, kad olimpinis komitetas dar ir dabar nežino, jog Sovietų Sąjungoje visą laiką yra diskriminuojami ne tik pavieniai žmonės, bet ir ištisos tautos. Pats olimpinio komiteto pirmininkas lordas Killanin pripažįsta, kad politika sporte egzistuoja, bet jis tikrai norėtų, kad to nebūtų. Galbūt ateityje, pastoviai ruošiant olimpinės žai-

LINA KAČIŪSYTĖ
Pasaulio plaukimo rekordininkė

dynes jų tėvynėje Graikijoje, bus įmanoma tai padaryti. Šiuo gi metu tai tikrai jo norai neišsipildys.

Sportas Sovietijoje

Komunistiniuose kraštuose valstybė skatina sportą, nes nori turėti stipresnius darbininkus, kareivius, o svarbiausia tai propagandos irankį. Šiuose kraštuose oficialiai nėra profe-

sijonų sportininkų, atseit, visi tik mėgėjai, tačiau tuo mažai, kas betiki. Pasižiūrėkime, kaip yra ugdomas sportas sovietiniuose kraštuose, pavyzdžiui kad ir Lietuvoje.

Tenai dauguma vaikų aktyvų sporto gyvenimą pradeda mokykliniame amžiuje. Visose bendrojo lavinimo mokyklose yra privalomos fizinio auklėjimo pamokos. Jų metu mokiniai turi atlikti įvairius fizinius pratimus, mokosi lengvosios atletikos, gimnastikos, įvairių žaidimų ir kitų sporto šakų pagrindų. Vėliau jie pradeda rungtyniauti. Geriausi patenka į mokyklos komandas, kurios dar papildomai treniruoja ir bando jėgas tarpmokyklinėse varžybose. Gabesni bei atkaklesni vaikai nepasitenkina vien tik bendrojo lavinimo mokyklos komanda — eina treniruotis į įvairias specializuotas sporto mokyklas, sporto klubus.

Lietuvoje yra ir keletas specialių bendrojo lavinimo mokyklų — sporto internatų. Juose rinktiniai vaikai kartu gyvena, mokosi ir labai intensyviai sportuoja. Geriausi sportininkai kviečiami į miesto, rajono, respublikos ir net Sovietų Sąjungos rinktinę. Iškiliausieji sportininkai

VALDAS CHOMIČIUS
laimėjęs aukso medalį Europos krepšinio pirmenybėse Italijoje

PALIVANAS

ACESSÓRIOS PARA AUTOS

TOCA FITAS — RODAS — PNEUS — RADIOS AM, FM.

SONORIZAÇÃO P/AUTOS. — FACILITAMOS PAGAMENTOS.

SÃO CAETANO DO SUL — AV. GOIÁS, 3324 — FONE: 441-4766.

gauna daugiau privilegijų, negu jų draugai. Jiems apmoka keliones į visas varžybas ir pragyvenimą specialių treniruočių stovyklų bei varžybų metu. Jiems atsiranda galimybė daug kur keliauti praplėsti akiratį. Baigę bendrojo lavinimo mokyklą jie lengviau įstoja į universiteto ar kitokias žemesnio lygio mokyklas. Nenori studijuoti gauna geresnį darbą, o kariuomenėje esti geriau traktuojami. Tad nenuostabu kad daugeliui vėta atkakliai sportuoti ir pasiekti augšto lygio.

Panaši būklė yra ir augštesnėse mokyklose. Ten geriausi sportininkai taip pat gauna kaimynų lengvatų, tačiau dauguma jų būna verčiami pasirinkti su sportu susietą karjerą. Pasirinkusieji mokslinį pašaukimą, yra skatinami aktyviam sportui skirti savo laisvalaikį. Iš tikrųjų yra labai sunku po atkaklių treniruočių bei rungtynių surasti pakankamai laiko studijoms. Daug gerų sportininkų dažniausiai tampa amžiniais studentais. Tokie per visą savo aktyvaus sportininko karjerą vos vos sugeba baigti universitetinio lygio mokyklą, nors pasitaiko ir gana daug gražių išimčių.

Įstaigose ir įmonėse

Daug aktyvių sportininkų dirba įstaigose arba fabrikuose. Nors jie daug darbo valandų praleidžia treniruotėse bei varžybose tačiau vistiek gauna pilną algą, o laimėjus svarbesnes varžybas, dar ir papildomas pinigines premijas, nemokamas atostogas poilsio namuose ir t. t. Geresnės komandos kartais, kaip paskatinimą, gauna teisę važiuoti rungtyniauti ir į užsienį.

Geriausi sportininkai po sėkmingo pasirodymo pasaulinėse ar tarptautinėse varžybose dažnai gauna geresnį butą, teisę nusipirkti automobilį, geresnius baldus ir kitokius namų apyvokos reikmenis. Betgi vargas tiems, kurie grįžta varžybas pralaimėję. Tada juos ir muitinėje gerokai pakrato, spaudoje iškri-

VILMA BARDAUSKIENĖ
Šuolininkė

tikuoja ir, žinoma, gauna daugumą lengvatų. Todėl jie ir stengiasi visokiomis leistinomis ir neleistinomis priemonėmis išsikvoti pirmąsias vietas. Galbūt dėlto dauguma rusų bei kitų sovietinių kraštų sportininkų varžybose elgiasi ne kaip žmonės, bet kaip gerai išdresiruoti gyvūnai. Juos tam paruošia specialūs būriai mokslininkų, gydytojų, trenerių bei visokio kito pagalbino personalo.

Česiūno atvejis

1979 m. pabėgęs į V. Vokietiją olimpinis čempionas Vladas Česiūnas ruošėsi parašyti knygą apie komunistinių kraštų sportininkus, tačiau jam nepavyko. Komunistų agentai jį pagrobė ir išgabeno atgal į Sovietų Sąjungą. Kodėl reikėjo rusams panaudoti savo brutalią jėgą prieš laisvės ištroškusi sportininką? Juk daug svarbesnių žmonių jie yra ištrėmę į užsienį! Rodos, atsakymas aiškus: Maskva pabijojo, kad prieš olimpinės žaidynes gali pasirodyti knyga, nušviečianti, kaip geriausi Sovietų Sąjungos sportininkai ruošiasi tarptautinėms varžyboms, kaip jie vartoja įvairius vaistus ar chemikalus nešvarioms pergatėms pasiekti.

© Laisvos spaudos siekis — laisva Lietuva

Politinis pamušalas

Laisvajame pasaulyje sportas irgi nėra visai atskirtas nuo politikos. Pietų Afrikos valstybė dar nėra priimta į olimpinį komitetą, Montrealio olimpiados metu nebuvo įsileista Taivano rinktinė, daug Afrikos šalių boikotavo žaidynes. Laisvasis pasaulis padarė klaidą, dalyvaudamas 1936 m. Berlyno olimpiadoje. Tą olimpiadą vokiečiai panaudojo propagandai. Maskva jau dabar naudoja propagandai būsimas olimpinės žaidynes. Pavyzdžiui, partiečiams skirtoje brošiūroje rašoma: "Nutarimas rengti olimpinės žaidynes Maskvoje yra įrodymas bei pripažinimas teisingos Sovietų Sąjungos užsienio politikos bei jos įtakos į pasaulinę taiką". Taip, tai įrodymas, kad olimpinis komitetas ir daugelis politikų nesiorientuoja politikoje. "Taikingas" Afganistano okupavimas tai ryškiai patvirtina.

Amerikos prezidento ryžtas boikotuoti olimpinės žaidynes Maskvoje arba perkelti jas į kitą neutralią šalį, jeigu rusai neišves savo kariuomenės iš Afganistano, sukrėtė pasaulį. Laikas parodys, ar laisvųjų kraštų politikai bei sporto veikėjai prarėgės ir išdrįs palaikyti šį sunkų bet teisingą bandymą. O jau atėjo laikas tai padaryti ir vieningomis jėgomis sutramdyti raudonąją mešką.

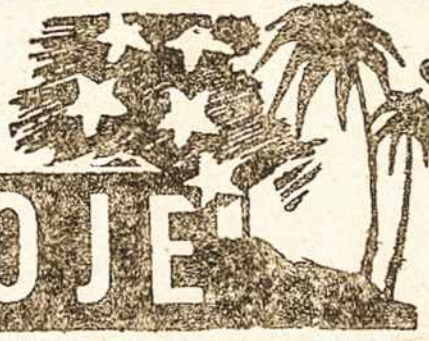
Laikas pajudėti

Dabar yra labai patogus laikas veiksmingai atsiliepti į sovietinio nusikaltėlio pastangas pavergti laisvąjį pasaulį. Juo turėtų pasinaudoti ypač visų kraštų etninės grupės, kurių tėvynės yra pavergtos. Jos turėtų nuolat demonstruoti, protestuoti ir šaukti: "Šalin tautžudžiai rusai iš Estijos, Latvijos, Lietuvos, Lenkijos, Rytų Vokietijos, Ukrainos, Vengrijos, Čekoslovakijos. . . Afganistano!"

Mes visi turime ištiesti savo pagalbos ranką JAV prezidentui ir pasižadėti, kad nė vienas iš mūsų nevyks į maskvinę olimpiadą ir kovos prieš sovietų propagandą.

LIETUVIAI

A.D.P.

PIETŲ AMERIKOJE

Argentina prabilo apie Lietuvą

Pietų Amerikos spauda daug rašydavo apie Lietuvą bei jos problemas, kol buvo gyvas a.a. Kazimieras Čibiras - Verax. Po jo mirties spaudos balsai apie Lietuvą bei kitus Baltijos kraštus gerokai susilpnėjo. Pastaraisiais metais spaudos srityje pradėjo daugiau reikštis lietuviai saležiečiai, Laupinaitis (rašė ir anksčiau) ir kiti. Visai neseniai informacijos srityje pradėjo dirbti Aleksandras A. Mičiūdas Argentinoje. Tapęs viešosios informacijos pareigūnu, jis parašė visą eilę informacinių straipsnių apie Lietuvą, naujuosius įvykius joje, Sov. Sąjungoje bei kitur ir išsiuntinėjo kaip "Telam" agentūros pranešimą. Daugelis didžiųjų laikraščių jį išspausdino, pridėdami savo antraštes. Tokių minėtinų laikraščių tarpe yra "La Prensa", "La Razon", "La Manana", "Nueva Provincia", "El Diario", "La Capital", "La Union" ir kiti.

"Nueva Provincia" vasario 13 d. išspausdino plačią informaciją, paimtą iš "Tėviškės žiburių" apie Antano Terlecko ir kitų disidentų suėmimą Lietuvoje. Joje suminėtos pavardės kalinamų lietuvių: Vlodo Lapienio, Kastyčio Matulionio, Onos Pranckūnaitės (jau paleista), Henriko Jaskūno, Henriko Klimašausko, Balio Gajausko, Viktoro Petkaus, Romo Ragaišio.

Apie tuos faktus A. A. Mičiūdas pranešė užsienio reikalų ministeriui, radijo bei televizijos stotims, kurios A. Terlecko suėmimą plačiai pagarsino.

Kituose rašiniuose A. A. Mičiūdas iškėlė Vasario 16 šventę, priminė Lietuvos okupaciją ir sugretino su Afganistano už-

ėmimu. Tai, ką sovietai padarė su Lietuva prieš 40 metų, dabar pakartojo Afganistane. Ši mintis sudomino daugelį laikraščių, kurie gauta plačia informacija ištiesai pasinaudojo.

Trečias informacinis straipsnis, paruoštas taip pat A. A. Mičiūdo, lietuvių pradėtą Maskvos puolimą prieš dabartinį popiežių Argentinos informacijos įstaigoje buvo gauta informacija iš Maskvos per ANSA agentūrą. Joje sakoma, kad lietuvių komunistų laikraštis "Soviet Lettland" (matyt, agentūros klaida, turėjo būti "Sovietskaja Litva" ar panašiai) puola dabartinį popiežių Joną - Paulių II už palankumą Lietuvai. Tame laikraštyje priekaištaujama popiežiui už tai, kad jis viešai pasveikinęs lietuvius jų kalba, kad leidžias lietuvių kalba programas per Vatikano radiją, kuriose skleidžiamas melas apie religijos persekiojimą Lietuvoje ir pan. Taip pat reiškiamas nepasitenkinimas vyskupo P. Marcinkaus ir mons. A. Bačkio paskyrimu augštom pareigom Vatikano kurijoje. Be to, kritikuojamas popiežiaus palankumas ir kitiems sovietų valdomiems kraštams — Ukrainai, Estijai, Latvijai.

A. A. Mičiūdas, pasinaudodamas "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika" ir kitų šaltinių medžiaga, priminė tikrąją būklę Lietuvoje, nurodydamas faktus, būtent, vyskupų J. Steponavičiaus ir V. Sladkevičiaus ištrėmimą, draudimą mokyti vaikus tikybos, vienuolynų uždarymą, seminarijų likvidavimą (išskyrus Kauno), katalikiškos spaudos uždraudimą, kunigų bylas, šventovių uždarymą ir t.t. Šį straipsnį išspausdino net keli Argentinos laikraščiai, pri-

dėdami antraštę "Un Ataque al Papa."

Pažymėtina, kad Argentinoje veikia Lietuvai Išlaisvinti Komitetas, kuriam pirmininkauja A. A. Mičiūdas. Jis derina savo veiklą su VLIKu.

Atsiradus naujom galimybėm tikimasi, kad P. Amerikos spauda plačiau informuos visuomenę apie Lietuvą ir kitus sovietų pavergtus kraštus. Pr.

Ar Brazilijoj neatsitinka tokiu faktu kuriuos aprašo t. Giedrys Urugvajaus "ŽINIOSE"?

LIŪDNA ISTORIJA, KURI DIDE LĒS GARBĒS URUGVAJAUS LIETUVIŲ KOLONIJAI NESUDARO

Visi mes stebimės, kai kartais ir labai gudrūs mūsų kolonijos žmonės negudriai pasielgia. Miršta nepadarydami laiku testamentu, nepalikdami nieko net savo palaidojimui, tapdami našta savo likusiems draugams, kartais nepalikdami jiems nesumokėję įvairias kitas skolas. Jų per daugelį metų kruopščiai surinktas turtas atitenka svetimiems.

Neturintieji vaikų, turi gerai paduoti ir laiku tinkamu dokumentu pasiskirti savo palikimą noriman asmeniui ar organizacijai. Galbūt atsitiktų kaip tai čia neseniai atsitiko, kad kas be nieko dar būdami gyvi. Vieni senukai paliko visą savo turtą krikšto dukteriai, kurią labai mylėjo. Mire senukas. Po kiek laiko ligota senute gavė iš atatinamos valdžios įstaigos pranešimą, kad jos namas yra parduotas, ji turi iš jo išsikelti. Nelaiminga ligota lietuvė senutė buvo nuvežta į valdžios senelių prieglaudą. Įdomu, kad ta krikšto dukterė, lietuvių dukterė buvo skolinga geroką sumą pinigų ir kitam lietuviui. Kai šis po ilgų prašymų nuvažiavo paskirtą dieną atsiimti savo pinigus, jo skolininkė, dieną prieš išvažiavo visam laikui iš Urugvajaus į San Salvador pas savo seserį. Vietiniai tos senutės kaimynai sako: "Mira lo que hicieron los gringos" (Matai, ką padarė gringai.)

CURSO DO IDIOMA LITUANO
POR CORRESPONDÊNCIA

Informações:

Caixa Postal 4421
01000 SÃO PAULO, SP

MONSINJORAS

Monsinjoro asmuo

Jau žymiai išsamiau autorius išryškina monsinjorą sovietų ir nacių okupacijos metu, kai šis darbavosi vaistininku Kaišiadoryse, o nuo 1941 m. gruodžio 21 d. iki 1944 m. pavasario — lietuvių karių kapelionu Gudijoje.

Mons. Zenono kartos lietuviai, kurie pirmoje eilėje domėsis šia monografija, skaitydami stebėsis jo pareigingumu, religingumu, idealizmu, pasiaukojimu, gyvenimo patogumų atsižadėjimu. Pakantus, ryžtingas, šventa dvasia spinduliuojąs ir ištiesiąs pagalbos ranką buvo ne tik Kaišiadoryse, ne tik Gudijoje, bet ir Romos Šv. Kazimiero kolegijoje bei Brazilijos kun. seminarijose, ir visuomeninėje lietuvių veikloje. Buvo geras organizatorius, mokėjęs įtraukti į bendrą darbą ir prašalaičius, suradęs kelius į Kat. Bendrijos ir valstybės vadovaujančių vyrų kabinetus bei laimėjęs jų palankumą lietuvių tautai. Šalia to visą laiką jieškojo istorinių žinių apie Lietuvą ir lietuvius Vatikano, Brazilijos, Portugalijos archyvuose. Gaila, kad persidirbimas, vidinė įtampa, o galbūt ir šioks toks blaškymasis neleido įpusėti užsibrėžtų uždavinių, neprisėdant prie projektuotų istorinių knygų.

Santūrumas ir polemika

Autorius labai vaizdingai ir patraukliai įgaubė monsinjorą į tragiškų įvykių kunkuliuojančią tėkmę. Tačiau monografija nėra poleminės literatūros sritis: objektyvūs laiko ir įvykių faktai turėtų teigti tiesą, riedančią logiškais prielaidomis ir subėgančią į nesugriaunamą išvadą.

Monografijos autorius, rašęs su dideliu pietizmu apie iškilų monsinjorą, betgi nevienoje vietoje pasidavė įkvėpimo šišui, nemonografiškai polemizodamas ir su sovietais, ir su naciais, ir su amerikiečiais, ir su žydais, ir su lenkais, ir su latviais, ir net su pačiu lietuvių charakte-

riu: "Tada mes aiškiai pajutom, koks nenaudingas, netikęs, nepraktiškas lietuvių būdas". Dėlko toks ironiškas teigimas? Ogi dėlto, kad "niekada lietuvis nelinki nelaimės net ir didžiausiam savo priešui", nors autorius gerai žino, jog "stovėdamas tarpe dviejų besigrumiančių, visada būsi jų sutryptas, sunaikintas." Tas pats sentimentalumas ir patosas trykšta iš šitokio publicistinio prasiveržimo: "O kiek pridejuojame, kad sunku išlaikyti lietuvių... Mes reiškiamės, kaip tikri minkštakūniai gyviai, kuriuos nesuvirškina tik tie, kurie nenori".

Visai ne pagal tauraus monsinjoro moralės principus šiurkščiai nuskamba ir toks įniršus sakiny: "Jeigu nacių lietuviui tapo rudo šuns sinonimu, tai likimo ironija skyrė, kad jo būdoje laikinai prisiglaustų daugelis tūkstančių lietuvių, bėgant nuo artėjančio Rytų vandalo". Juk kai mes prisiglaudėme D. P. "būdose", naciai jau nefigūravo.

Šie ir visi kiti išpuoliai prieš saviškius ir visus tuos, su kuriais susidūrėme, galėjo būti išreikšti labiau apmąstytais ir santūresniais žodžiais.

Viešpats jį mėgino

Mons. Zenonas, ištikimas kunigas ir gilus patriotas, iškyla kaip bekompromisinis išpažinėjas ir kankinys, be atvangos čaižytas Lietuvos pavergėjų.

Kai 1931 m. įstojau į Kauno kunigų seminariją, ištisus metus gyvenau viename kambaryje su prepozitu Zenonu. Stebino ne tik mane, bet ir kitus draugus iš širdies plaukiančiu pamaldumu, draugiškumu, ramiu taktiškumu. Kai vakaro varpelis ragino nakties poilsiui, atsiklaupęs prie lovos ir giliai susitelkęs, kalbėjo Rožinį. Veikė savo pavyzdžiu, įsijautimu, bet ne tuščiais žodžiais. Tokį patį sutikau jį ir Šv. Kazimiero kolegijoje: kuklų, neišpuikusį, pamaldų, besisielojantį plačiame pasaulyje išsklidusių lietuvių sielovada.

Parafrazuojant W. van Straa-

ten žodžius apie monsinjoro bendraamžį išpažinėją ir kankinį kard. J. Mindszenty (abu mirę 1975 m.: kardinolas gegužės 6 d., monsinjoras — gegužės 21 d.), galima tvirtinti, kad mons. Zenono gyvenimas primena mums, jog visos mūsų pastangos išgelbėti persekiojamą Kat. Bendriją bus bergždžios be malonių srauto, kuris išmeldžiamas nežinomų šventųjų slaptomis maldomis ir tyliomis kalvarijomis: Viešpats jį mėgino ir rado vertą būti su Juo.

Autoriaus žodyne pasitaiko nevienodumo (vienur vartoja statulas, kitur stovylą), svetimybų (idolai, alapas, reguliamentas, prietelis) bei taisytinų žodžių (prileidimas — prielaida, viršgamtinė — antgamtinė, tremtinis — tremtinys, mokintis — mokytis). Daug kur nevartoja neiginio kilmininko (nesmeigia peilį; nenugali tautos sielą). Daug kur linkęs naudoti brūkšnelį, kai jo visai nereikia (bijas vargo žmogus — netinka Viešpaties kario misijai) ar kai jį tiktų pakeisti kableliu (Kristaus karys — ginkluotas meile ir Evangelija, turės apkelti plačiausius svetimo krašto plotus — nešdamas krikščionišką meilę...).

Nepaisant to, Kl. Jūros "Monsinjoro" monografija labai vertinga: joje išryškintas taurus mons. Zenono asmuo ir plačiai aprašyti mūsų tautos tragiški laikotarpiai. Monografija yra intriguojanti, pririšanti skaitytojo dėmesį ir praturtinanti žinią.

Knygą išleido monsinjoro brolis — Bronius Ignatavičius, kuris visą pelną skiria Brazilijos lietuvių jaunimui.

Tėviškes žiburiai

A VIOLAÇÃO DOS DIREITOS HUMANOS NA LITUÂNIA

Šiandien visi kraštai kalba apie žmogaus teises. O kas darosi Lietuvoje? Ar ten nepažeidžiamos žmogaus teisės? Todėl yra labai svarbu įsigyti šią knygą ir pažinti tikrąją dabartinę Lietuvos padėtį. Tai 124 puslapiai dokumentų, faktų ir įvykių. Ši knyga parašyta vietos kalba. Supažindinkime ir mūsų kaimynus ir draugus su mūsų tautos padėtimi.

Kaina Cr. 50,00

Halina Didžiulytė Mošinskienė

JUOKAS IR AŠAROS

Tai buvo bene 1916-tieji metai Krokuvoje.

Tėvai įrašė mane "vaikų darželin", kad neslampinėčiau pakampiais kukliame butelyje Lenartovičiaus g-tvė Nr.10 antrame aukšte.

Mama turėjo kuo rūpintis, nes čia pat lovytėje spardėsi krėsnas ir guvus sūnelis "Dzidzius" — mano broliukas Algirdas.

Tėvelis ankstyvą rytą jau būdavo išėjęs — mano pareiga būdavo atnešti iš netoliese esančios parduotuvės pieno ir kartais kokių kitų smulkmenų. Papsuryčiauvus, mama mane aprengdavo raudona suknyte su juodomis blusytėmis—kaip man tada atrodė ir išsi-vedavo į "darželį".

Ten susitikdavau su įvairaus amžiaus "bendraamžiais", mergytėmis ir berniukais. Mūsų mokytoja buvo senyva moteris — stambi, aukšta—bent man taip jina tada atrodė, visada dėvinti tamsiai pilką klostytą sijoną ir šviesiai pilką lengvos medžiagos bliuzelę su baltu mezginiu "žabo", stambia didelė sagtimi prisegta pakaklėje. Jos vešlūs žili plaukai buvo tvarkingi susegti "puria bandele" — kaip man atrodė, viršugalvyje, o smilkiniuose driekėsi tokios lengvos sruogelės, tarpe kurių sublykčiodavo prašnūs auskarai. Visi vaikai siekdavo juos paliesti bet kokia proga, bet mūsų mokytoja švelniu "kliapsiuku" tą geismą pritramdavo.

Man būdavo jauku tame "darželyje". Jau mokėjau skaityti elementorių, išsiskyriau iš visų savo stambiu ūgiu ir nuovoka. Tad mokytoja mane įpareigojo padėti mažiesiems atsegti ir užsegti kelnytes, kai šiuos "reikaliukai" prispirdavo. Jie jau būdavo taip įpratę, kad tokiu atveju bėgdavo pirmiausia pas mane, ir mokytoja mane vadindavo — "Halusia padėjėja. . ." — tai nesudarė man jokio įspūdžio, nes gi namuose visada turėdavau mamai šį bei tą, padėti. —

Štai vieną lietingą dieną, mama įprastai nuvežė mane tramvajumi į "darželį". Pamenu, diena buvo labai pilka, pilkesnė už mokytojos sijoną ir bliuzelę. Man buvo kažkaip nuobodu, nors įprastu būdu skaičiau, skaičiau—vau, seginėčiau mažiesiems kelnaites, dainavau, stačiau pilaites iš kaladėlių. . . O lietus už lango vis taškėsi ir taip kažko aš jo baidžiausi. . .

Pagalčiau pasigirdo skambutis — pamoka baigta. Vaikai sujudo, sukruoto, riksmas, trunkymasis, kitų jau mamos stovi tarpdury, jie skuba atsisveikinti su mokytoja. . . Aš dar kažkam užsegu smunkančias kelnytes ir staiga girdžiu juoką, tokį skardų juoką. — Žiūrėkite, kokia "strošidla" stovi tarpdury. (Visi kalbėjome lenkiškai. . .) — Matau, mano mama stovi tarpdury. Ji visiškai

I. SIMKIENĖ

MOTINA

sulyta savo tamsiai pilkame kostiumėlyje. Pigių šiaudelių skribelaitė subliuškus, kaip sužliūgęs blynas ant kaktos užkritęs, vualio kamučiai prie skruostų prilipę. . . Ji kažkaip pasimetusi, nes nejžiūri pro "pensnė" aprasojusius stiklus ir ieško nosinaitės juos nušluostyti. . . — Bėgu prie jos ir prisiglaudžiu prie šlapio sijono, apkabinu rankutėmis jos lieknas šlaunis ir girdžiu juoką, tokį skambų juoką tu visų mano draugų, kuriems aš segiojau kelnaites, su kuriais stačiau kaladėlių pilis, kuriuos mokiau raidelių. . . — Jei visi juokėsi iš MANO MAMOS.

Mama nusišluostė akinių stiklus, nusišypsojo. . . bet vaikai vis dar juokėsi ir pirštais badė orą jos pusėn. Tas juokas persmogė man širdelę baisia strėle. Pravirkau histeriškai šaukdama— "Mamyte, mano mamyte, išeišk iš čia. . . Aš niekad čia nebenoriu grįžti. . ." ir dar stipriau įsikabinu į jos šlapias strėnas. —

Mūsų mokytoja vos ne vos atplėšė mane iš mamos glėbio. Ji pasisodino mane ant kelių, nuglostė mano galvą, kvapnia nosinaite nušluostė ašarėles ir visiems vaikams griežtai įsakė nutilti. — Visi kaip vienas nuščiuvo, išsigandę griežto mokytojos balso. Ji at-

Jonas Aistis

MATER DOLOROSA

*Mater Dolorosa, tu basa per grūdą,
Darganas ir šaltį eidama dairais
Žiaurus atėjūnai tuština aruodus,
Atneštini kraiti draskosi žiauriai*

*Tau palieka skurdą, degesius ir vargą,
Sedami neviltį, ligą ir siaubus
Tavo šviesias godas maitoja ir dergui
Ir varu klupdina garbinti stabus.*

*Ateity vaidenas rožės ir lelijos
Ir takai paskendę kvepiąčiuos žieduos.
Nors širdyje tvyro aštrūs kalavijai,
Nors nedžiūsta niekad ašaros veiduos.*

*Tu vis nori buitį vyvingriai išausti
Ir sukrauti kraiti klėty i skrynias
Svetimi ateina, pančiuosna sukausto.
Gąsdina rytojaus tamsia nežinia. . .*

*Vėl numesi pančius nedraugo nukaltus.
Vel laisvuosius žingsnius palaima lydes
Tavo šviesaus žvilgsnio ir aukštai iškelto
Sopulingo veido daugis pavydes.*

sisėdo prie fortepijono, liepė visiems ratu sustoti ir dainuoti tokią dainelę /lenkiškai/:

Juoktis yra sveika, juoktis yra gera,
Kai juokiamės džiaugsmu širdyje.
Bet juoktis iš nelaimės artimo savo
Toks juokas — didelė nuodėmė.

Vaikai visi paklusniai dainavo savo svirplių balseliais, mokytoja gloste mano galvelę, pabučiavo mano šlapius nuo ašarų skruostelius ramindama, bet mažoje širdelėje liko, kaip rakštis vi sam gyvenimui. "Ir niekad ir niekam neleisiu niekad pasijuokti iš MANO MOTINOS". —

Pamenu, grįžome tramvajumi į namus. Slampinėčiau paskui mamytę vis pasisiūlydama jai padėti virtuvėje, prie broliuko, išgauti iš jos šypsena.

Mama vis buvo tokia pati rami gera, padavė man košės lėkštę, kuria sunkiai ištuštinau. . . bet paguldžius lovelėn, jina ilgėliau pasėdėjo prie manęs, glostė mano galvelę ir jos rankų šiluma nu glostė "skausmą" — pirmąjį skausmą užduotą mano "draugų". —

Kai sekancią dieną aš vėl atėjau į darželį, mano bendraamžiai kažkaip ypatingai norėjo man įtikti. Jie nešė man žaislų, prašėsi, kad pasekčiau pasakėlę. . . —

Deja, mano širdelėje vis dar skambėjo juokas, kuriuo taip piktai jie pasitiko MANO MOTINĄ. — Tikėkime, aš tą juoką dar šiandieną girdžiu. . . —

ATVIRAS LAIŠKAS VENEZUELOS LIETUVIŲ JAUNIMUI

Kun.Pranas Gavėnas

Grįžęs iš kelionių, rašau jums, mielas Venezuelos lietuvių jaunime.

Su jumis man teko susitikti aną spalio 11 dienos vakarą Karako apylinkės kalnuose, Mažeikių ūky. Trumpas susitikimas ir dar trumpesnės kalbos. Jaunimas negalėjo pilnai pasireikšti ir dar mažiau išsireikšti, nes, kaip atsitinka dažnai mūsų bendrose sueigose, tuoj atsiranda vienas kitas, kuris, "gudresnis už kitus", tuoj randa viskam atsakymą ir sprendimą — ir atsakinėja už visus, neleidamas kitiems nei burnos praverti.

Nors tas vakaras buvo daugiau skirtas susipažinimui — išgirsti, kaip Brazilijoj veikia lietuvių jaunimas (taigi, tradiciniu mūsų infirmacijos mastu imant kaip organizuoti vietos jaunimo veiklą, nusižiūrint į kitus), tačiau kalba, sąmoningai ar ne, greit nukrypo religijos tema, iškelta paties VLKJ-gos pirmininko, inž.Aro Mažeikos. "Kodėl lietuvių jaunimas taip mažai lanko bažnyčią? (Ir tai ne tik čia, Venezueloj. Ana, ir JAV-bėse, kur, mūsų manymu, lietuviai daugiau susipratę, jaunimas atšalęs nuo bažnyčios. Kodėl?)". Paskui dar: "Ar religija turi tarnauti lietuvių kalbai, lietuvių papročiams palaikyti?"

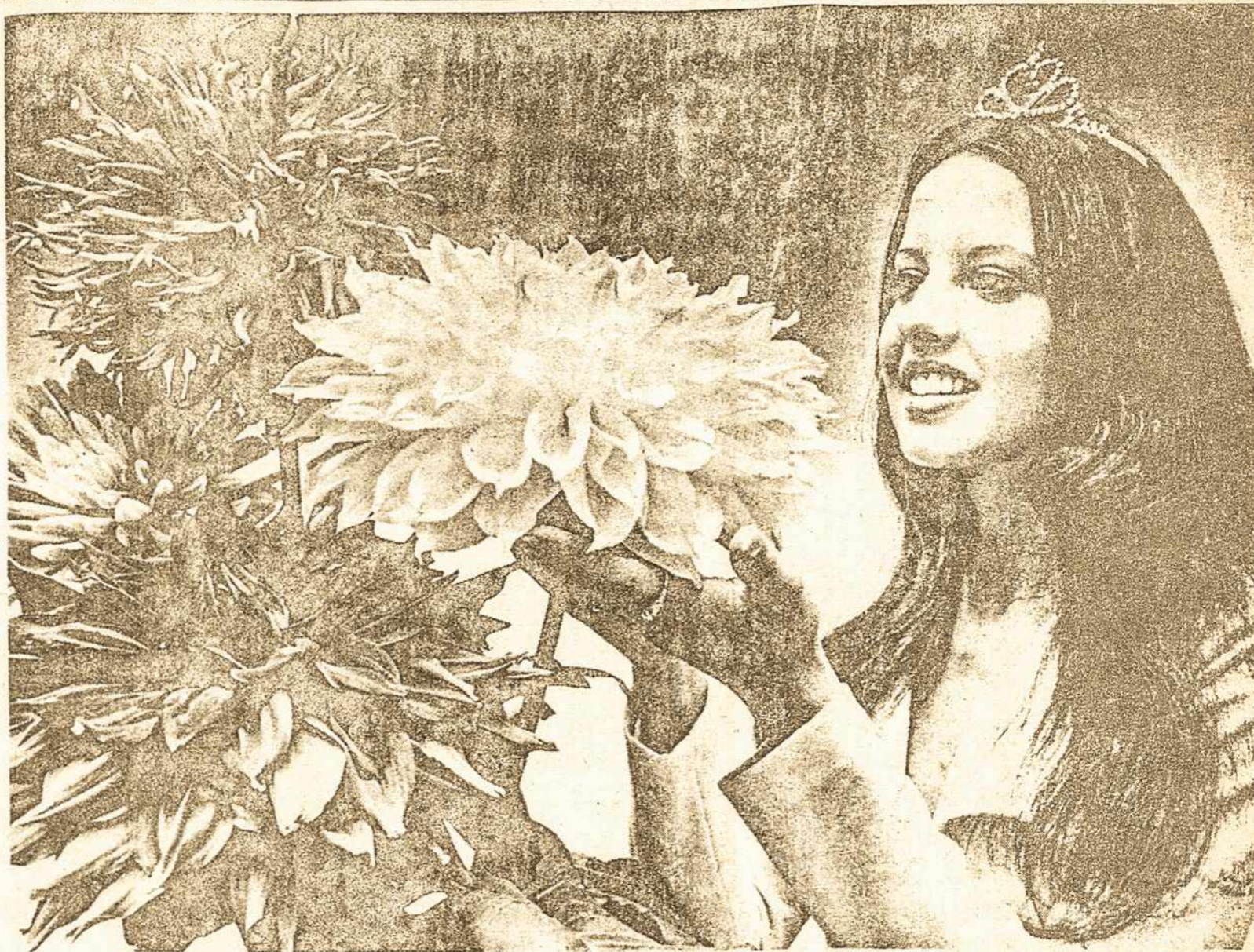
Kai kam — iš suaugusiųjų ypačingai — tokie klausimai tuoj pasirodė nevietoj (ir nukreipė kalbą seniai numindžiotu taku). Jaunimas pasiliko sučiauptom lūpom. Betgi iš nevieno akių matėsi, kad klausimas jiems svarbus, gyvybinis, ir kad jaunimas ieško jį atsakymo. O kad klausimą galima ir tokiu atveju statyti, jam atrodė normalu. Juk ar religija (ir religijos klausimas) neįeina į jaunimo veiklą? Ir ar neįdomu kaip, pavyzdžiui, Brazilijos lietuvių jaunimas atsineša religijos klausimu?

Kalnų vėjelis nupūtė kiek nelauktai pradėjusią kaisti atmosferą; paskui dar prisidėjo kepsnys — "asado" su alučiu ir... ir viskas pasibaigė "jprastai".

Betgi, manau, vieno kito sąmoningai liko — ar kilo — neduodantis ramybės klausimas: Kasgi ta religija? Ar religija kam nors tarnauja? — ir ar ji turi "tarnauti"? Ką, praktiškai, reiškia būti "krikščioniu"?...

Klausimai dar reikšmingesni tuo, kad juos kėlė, kaip vėliau paaiškėjo, nekrikščionis, nekrikštytas vaikas, būtent jaunuolis nematęs krikšto prasmės (ar jos ieškantis, ir jos nematęs jį supančiuose krikščionyse). Ir duoti atsakymą Brazilijos (ar JAV) lietuvių jaunimo "gyvenimu", arba kad ir sakyti: "Žiūrėk į tėvus, į kitus lietuvius (kurie yra krikščionys), ir surasi krikščionybę", ar tai atsakymas, galys patenkinti tikėjimo prasmės ieškantį jaunuolį?

Ką gi reiškia būti "krikščioniu"? Ar tai kartas nuo karto nueiti, pusva-

Jaunystė ir gėlės. Kiekvienais metais Chicagoje yra rengiama jurginų paroda, kur ne vieną kartą ir lietuviai yra laimėję pirmenybes. Čia šių metų gražiausieji jurginai ir jų karalaitė.

landį patupėti bažnyčioj ir paskui bendrai pabaliavoti, kadangi "to reikalauja lietuvių palaikymas"? ; per Kūčias laužti plotkele, pasigardžiuojant silkėm bei aguonų pienu, pagal lietuviškus religinius papročius? ; Velykų rytą nueiti ant ankstyvosios procesijos (bet čia tai jai tikrai didelių pastangų ženklas!) ir paskui "pasiklausyti" velykinių giesmių? ... Tai vien tik išviršinė formali religinės praktikos liekana, tikrai neturinti jokios reikšmės religiniam gyvenimui. O jus, jaunime, supa, deja, kaip tik tokia praktika ir tokia aplinka.

Tai tikrai, ar rimčiau galvojantis jaunuolis tokioj religinėj praktikoje gali rasti atsakymą į gilius savo širdies ir proto klausimus, kuriuos jam stato j gimti ir, paskui, įkvėpti religinio krikščioniško gyvenimo reikalavimai? Aišku, kad ne. Tai tuomet kokia išeitis? Logiškai imant: "Religija niekam netarnauja", arba, jei dar įžvelgiama šio- kia tokia jos "nauda", tai "religija gali tarnauti tik lietuvių palaikyti"...

Šiuo keliu, deja, daugiau ar mažiau sąmoningai, mūsų jaunimas šiandien ir eina. Tik tradiciniai, šiaudiniai mūsų "krikščionys—katalikai" dar nemato, ar nenori (ar neįstengia) įsitikinti, kad ne tik jų jaunimas, o ir jie patys nėra tikri, autentiški krikščionys, o tik krikščionių iškamšos; kadangi negyvena krikščioniškai, o tik vaizduoja krikš-

cionis. Kitaip tariant, yra praktiškai b e d i e v i a i.

Tragiška, kad šioj padėty yra didžiausia mūsų išsivijojimo dalis. Tad ar dar nepasijutome, kad mūsų lietuvių išsivijojimo didelė dalis — praktiškai bedieviai? Ir ar neįdomu, kad mūsų jaunimas — daugumoj ateistai?

Jūs, Venezuelos jaunime, šią padėty ryškiai išskelėte. Jūsų praktiškas ateizmas, kurį jaučiate aplink save ir kuriuo alsuojate (ir kuris tačiau nors vienam kitam drumsčia ramybę) — tai aliarmo skambutis. Jūs jį paspaudėte. Už tai nuoširdžiai jums dėkoju. Jums bus dėkingi, manau, ir kiti. Juk jūs pristatėte padėty ir išskelėte klausimą, kuriam atsakymo turi ieškoti visi — pats jaunimas ir suaugusieji, ypač veikėjai, jaunimo vadai ir dvasiškiai.

Aliarmas; All'arme! — Prie ginklo! I kovą! Susirūpinti padėtimi!

Už lietuvišką knygą ir spaudą lietuviai tiek daug kovojo ir kentėjo. Dabar lietuviška knyga stovi ir dulka kloskų lentynose, laukdama, kol kas ją nupirks.

ESCOLA SOFIA

COSTURA E MODELAGEM

KALBAMA LIETUVIŠKAI

Rua da Graça, 381 - Casa 6 - Fone 220-8319

Bom Retiro

PADANGIŲ KELIAIS

Pr. Gavėnas

KELIONĖS ISPŪDŽIAI

(tęsinys iš praeito numerio)

IV. NAFTOS SOSTINĖJ

NEISILEIDŽIA VENECUELON

Rengiausi kelionei iš Barranquillos į Karaką.

Buvau susirūpinęs kun. Perkumu, jo sveikata. Dar iš Saõ Paulo jam rašiau, bet negavau jokio atsakymo.

Susiskambinom su Venezuela. Pasirodė, kad kun. Perkumas, Venezuelos lietuvių misijos direktorius, neseniai turėjęs operaciją. Todėl reikėjo būtinai jį aplankyti.

— Ar turi vizą į Venezuelą? — manęs užklausė kun. Matutis.

Nežinojau, kad ją reikia išgauti iš anksto; man buvo sake, kad reikalui esant, pačiam aerodrome ją išduoda. Betgi paskutiniu metu su Venezuela išeina kiek kitaip. Mat, yra visokiausių šmuglerių, kontrabandierių, makonierių, kurie net kunigiškai apsirengę, apgaudinėja muitinę ir policiją.

DAUGIAU NEGU KONSULAS

Pasiteiravus konsulate, gavosi atsakymas: Reikia, kad koks bažnytinis autoritetas iš Venezuelos užtikrintų, kas esi ir ko nori. Galėtų ir telefonu painformuoti.

Nutarėm kriepstis į saleziečių provinciolą Venezueloj. Išsitarėm kun. Matučiu. Šis gi pakėlė telefono ragelį ir paskambino konsului: Čia San Roque klebonas; toks ir toks reikalas. . .

Konsulas susijungė su Venezuelos ambasada Bogotoj. Po kelių minučių pranešė: Ateikit atsiimti vizos!

X.16. 17 val. pakilus iš Baranquillos LACSA (Kostarikos) lektuvu, pasirodo balos, kanalai. Tai Magdalenos žiotys į Karaibių jūrą.

Sustojęs 40 minučių Maracay aerodrome, 19²⁵ nusileido Caracas aerouostas, Maiquetia. Aerodromas naujas, modernus, veidrodis turtingo, pramonės krašto.

Kun. Perkumas telegramos negavęs (ji atėjo man jau nuvykus). Sėdu į bendrą autobusą iki miesto, o paskui — taksiju į Altamirą, Colegio Don Bosco. Čia ir lietuvių religinis bei kultūrinis centras; misijos direktoriaus rezidencija.

Kun. A. Perkumo statytas Šv. Kazimiero Lietuvių Centras

SUSITIKIMAS SU LIETUVIAIS

Su kun. Perkumu susitinku sekantį rytą, sekmadienį. 11 val. su juo laikau lietuviams Mišias (pirmos jo mišios po operacijos). Dalyvauja apie 20 žmonių. Po to kavutė. Ir Venezuelos Lietuvių B-nės Tarybos bei Valdybos posėdis. Jį praveda VLB-nės Centro ir apylinkių valdybos pirmininkas, inž. Juozas Kukanauza. Pakviestas ir svečias iš Brasilijos. Sveikinimai, pranešimas apie lietuvių veiklą. Daug kas domisi spauda ypač ir Mūsų LIETUVA.

Lietuviškas Venezuelos jaunimas judrus. Maracay, rodos, jie sudarė (22 žaidikai) savo futbolo komandą, su lietuviška uniforma.

Spalio 8: vakariene pas Eugeniją ir inž. Vladą Mažeikius (jis — dail. A. Tamošaitienės brolis). Kambariuose daug įvairių paveikslų.

Spalio 9: su p. Aleksandra (žurnaliste, vaikėja) ir Julium Vaisiūnais, kun. Perkumu ir p. Kloviene pietūs pas p.p. Bronių ir Niną Deveikius (jis — istorikės Deveikės brolis). Namas — akmeninė pilis: statulų, paveikslų, ikonų muziejus.

KUN. ANTANAS PERKUMAS

beveik 30 metų aptarnauja dvasiniai Venecuelos lietuvių kolonija

Dra. HELGA HERING

MEDICA - GYDYTOJA

HOMENS SENIORAS CRIANÇAS

KALBAMA LIETUVISKAI

Av. Estima, 99 - V. Str. Mame das 8:00 às 12 h.

das 14:00 às 18:00

Fone: 265-7590

Rua Quartim Barbosa, 6 -

B. do Limão

J. BUTRIMAVIČIUS

ADVOCACIA

CIVIL: Inventario, Despejo, etc.

COMERCIAL: Falência, Cobrança, etc.

TRIBUTARIA: Imposto de Renda, ICM, IPI

Rua Barão de Iguape, 212 - 4º and.s/45 - Liberdade Fone: 279-5937

Horário das 9:00 às 11:00 e das 14:00 às 18:00

Rua Campos Novos, 590 - V. Zelina - Horário das 19:00 às 21:00

KALBAMA LIETUVISKAI

IDEALUS KLIMATAS

Karakas – pusantro milijono gyventojų miestas, 900m aukštumoj. Iš vienos pusės aukšti kalnai, žaliuojantys duodantys vėsūmos šiltam klimatui.

Karakos klimatas smagus, puikus. Dienos metu, jei nedebešuota, saulutė kaitina, bet papučia nuo kalnų vėsūs vėjelis. O vakare net vėsu – galima ramiai pailsėti, svirpliam visą naktį griežiant. .nokturnus.

Mieste patraukė mano dėmesį ypač vieno autobuso krypties užrašas: CARACAS – SAN CASIMIRO (!).

Reiškia, yra autobusas, kuris iš Karako veža į Šv. Kazimiero miestelį, 90 km nuo sostinės.

Saleziečiai Venecueloj turi savo provinciją, kurios būstinė yra Karake, ir kuri turi 37 veiklos centrus.

Mons. Francisco José Iturriza, Koro vyskupas, salezietis ir saleziečių vysku-

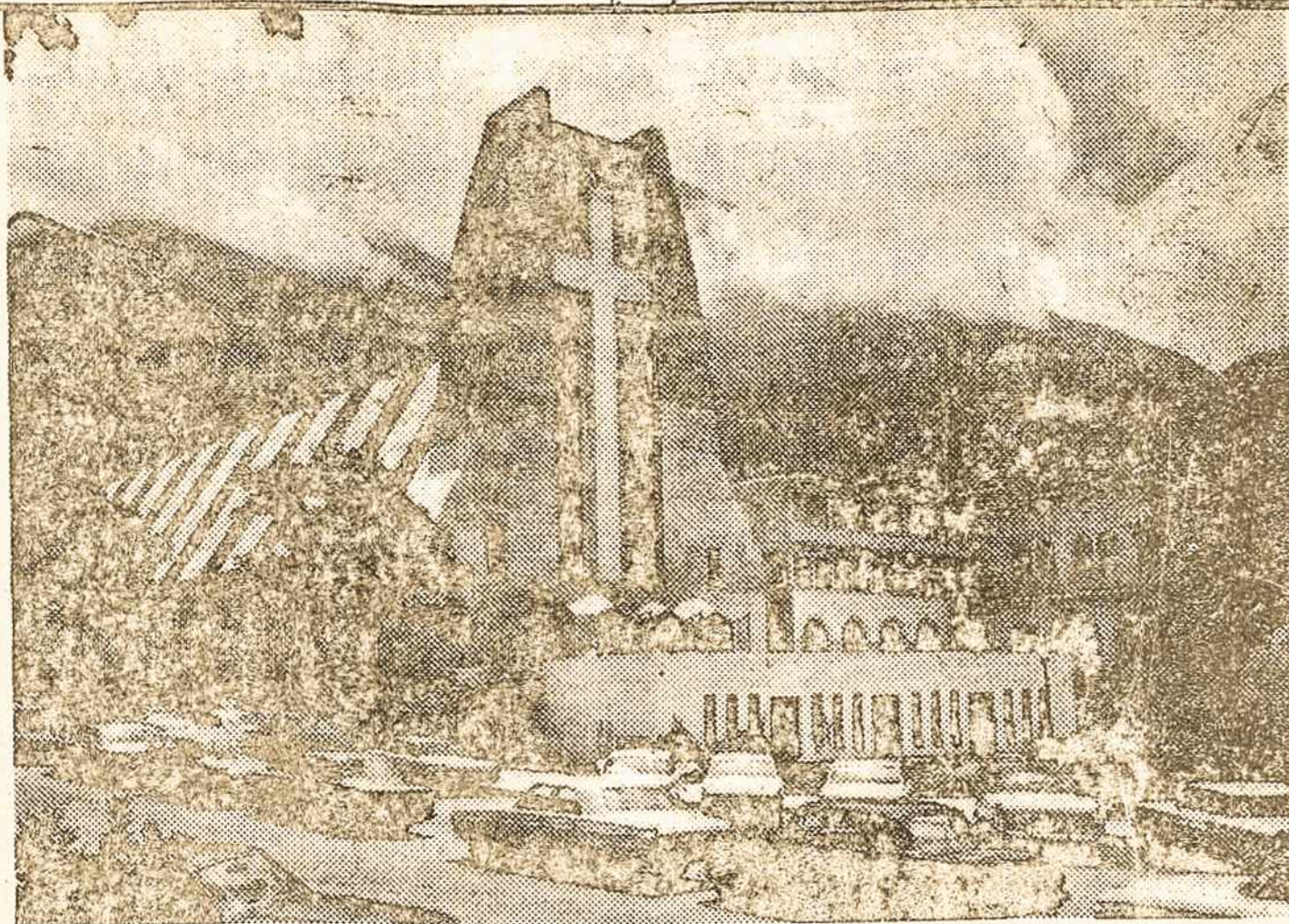

py dekanas (įšventintas 1939), vis dar jaunatviškas, salezietiškas. Gerai pažįsta lietuvius ir aukštai juos vertina. Paklauses mano pavardės, jis tuojau išsitarė:

– Tai Tamstą kasdien prisiminsiu. Mes savo Tautos Himne giedam: Abajo catenas (Žemyn grandines). Aš dabar giedosiu: Arriba (Valio) Gavénas. . . .

SOCIALINIS KOMPLEKSAS

Karake yra nauja, didinga, modernaus stiliaus Don Bosco šventovė – templo nacional. O po bažnyčia – plačiai išsidėstę socialinės veiklos patalpos – Complejo Social Don Bosco. Čia tegaliu tik išvardinti. Taigi, socialinės asistencijos srity veikia odontologija, bendra medicina, pediatrija (vaikų gydytojai), ginekologija (moterų gydytojai), kardiologija, Rentgeno spinduliai, klinikos laboratorija; prie jų dar prisideda psichologija ir advokatai

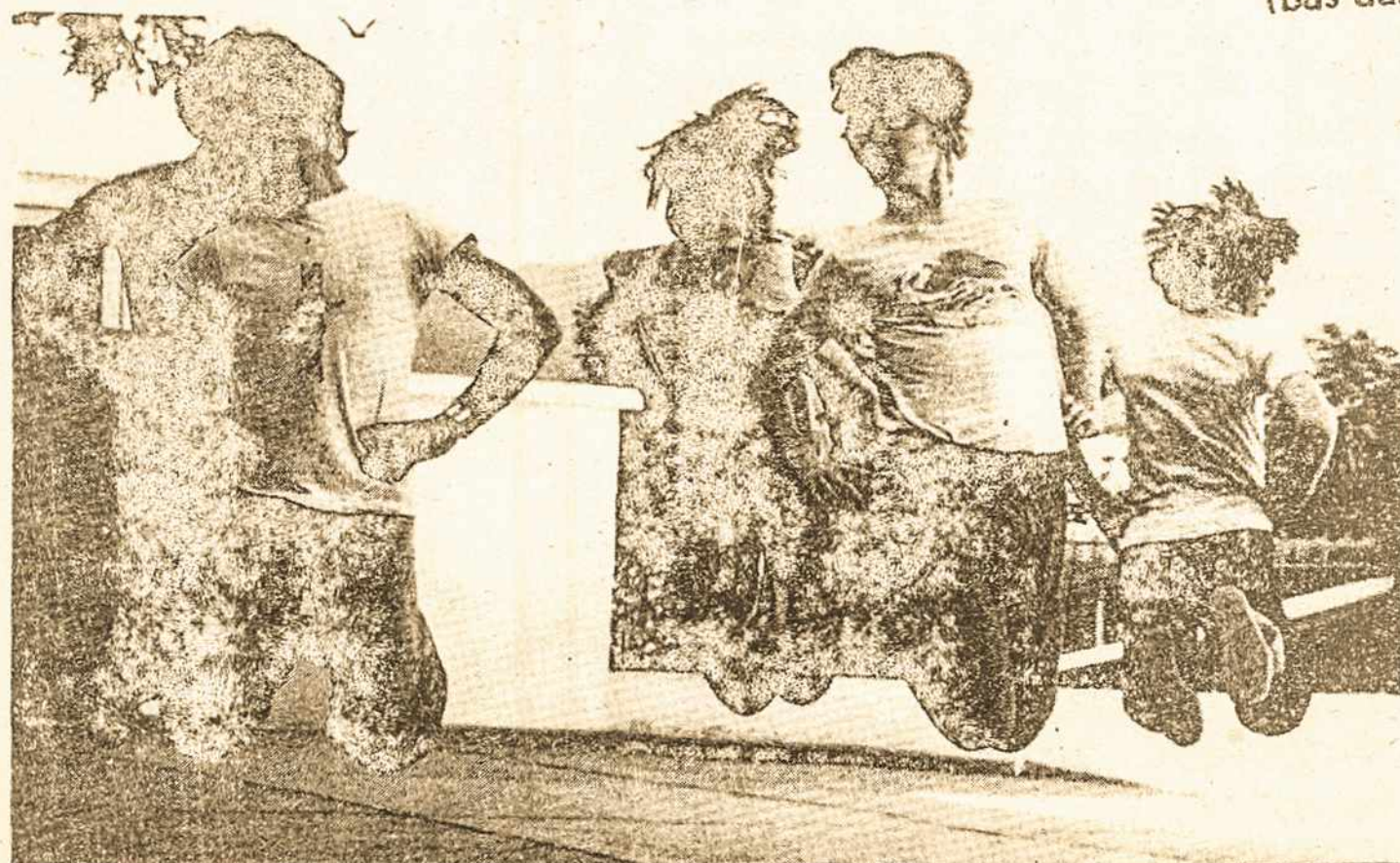
Šiose saleziečių patalpose Venecueloje, Karako mieste, dabar laikomos pamaldos ir lietuviams
Nuotr. Humke

įvairioms problemoms spręsti. Per dieną padaroma 800 kraujo analizų; maždaug tiek pat kitų tyrimų.

Profesinio paruošimo srity veikia komercinis sekretariatas, siuvimo mokykla, grožio salionas, mechanografija, floristerija (gėlių pristatymas), dekoracija, virimas, pirmoji pagalba, alfabetizacija, jaunimo klubas, jaunimo muzika, katechizacija, bendra formacija. Prisideda kasdien veikiantis kinas – CINE DON BOSCO ir knygynas. Šiam kompleksui priklauso ir pradėta poilsio stovykla.

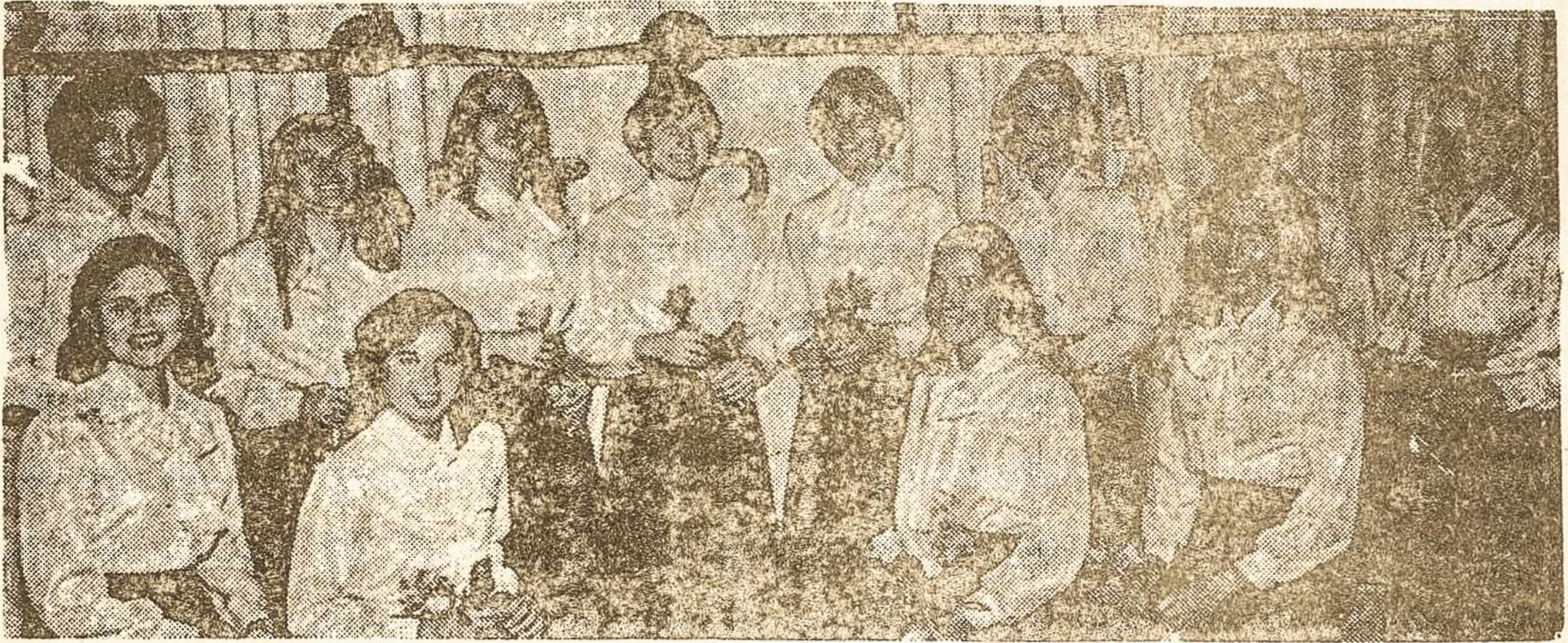
Visa tai veda, aptarnauja ir išlaiko savanorių ponių būrys – Damas de Don Bosco. Tikrai yra kuo didžiulis ir pasidžiaugti, kad evangeliška labdara šiandien pasireiškia tokia plačia ir modernia forma. Čia priimami ir aptarnaujami tikrai tie, kurie neturi kuo apsimokėti. Kasdien aptarnaujama apie 400 sergančių ir kokie 430 lanko kursus. Ypatinga šio komplekso charakteristika yra ta, kad jį kasdien motinišku rūpesčiu aptarnauja 150 ponių-motinų – damas de Don Bosco. Tarp gydytojų, mokytojų ir administracijos – veikia 50 asmenų personalas. Tai tikras socialinės veiklos centras, Tai konkreti evangeliška artimo meilės tarnyba.

(bus daugiau)

Oželis Venecueloje. Repetuoja Caracas lietuvių šokių grupės vyrai.

ATVAŽIUOJA CLEVELANDO NERIJA

Clevelando Nerijos ansamblio dainininkės. Pirmoj eilėj iš kairės: Rita Balytė, Nijolė Lenkauskaitė, sekretorė, Viktorė Lenkauskaitė, Kristina Aukštuolytė. Antroj eilėj: Kristina Kuprevičiūtė, akompaniatorė, Zita Kripavičiūtė, Roma Balytė, Rita Kliorienė, vadovė, Ligija Rociūnaitė, Onytė Kliorytė, Danutė Sirgėdienė, Živilė Kliorytė-Vaitkienė. Trūksta Danutės Miškinytės.

NERIJOS REPERTUARE 85 DAINOS IR GIESMĖS

Clevelando lietuviai gali drąsiai didžiulis, kad jie pilnai atstovauja dainuojančią lietuvių tautą. Štai — Čiurlionio ansamblis, Vyrų oktetas, Ramovėnų vyrų choras, Nerijos vokalinis studentų vienetas, abiejų lietuvių katalikų parapijų chorai. O kur dar pripuolamai susimėtę neorganizuoti gausūs dainininkai, kurie žirgelį pradeda balnoti vakare, o baigia paryčiais.

Clevelando studentų vokalinis vienetas Nerija yra pats jauniausias, kaip jaunų mergaičių, pats simpatiščiausias. Jo įsisteigimo data yra 1974 m. rugsėjo mėn. Moksleivės ateitininkės, turinčios gerus balsus, įvairiose meniniuose parengimuose, jau anksčiau padainuodavo. Matydamos, kad pripuolamai susibūrusios ir tik po kelių repeticijų, negali apseiti be paviršutiniškumo, nutarė dirbti sudarydamos pastovų dainos vieneta.

Rita Čyvaitė ir Elenutė Razgaitytė-Juzaitienė buvo to naujo vieneto iniciatorės. Pirmas jų viešas pasirodymas buvo 1975 m. spalio 18 d. Philadelphijoje. Po to koncertavo Pittsburghe, Chicagoje, Cicero, Detroite, Clevelande, Baltimorėj, Toronte, Hamiltone. Dabar ruošiasi koncertuoti Los Angeles, New Yorke ir Clevelande. Žinoma, ir kitur, kur bus pakviestos.

Jaučiame, kad Nerijos visa galybė yra Ritos Čyvaitės-Kliorienės

muzikiniame pasiruošime ir entuziasme Nerija kelti aukštyn. Užkalbinta ji pasisakė, kad yra baigusi Clevelando valstybinį universitetą ir turi Bachelor of Arts in Music Education and Applied Music (piano). Dabar mokytojauja Roxboro Junior High, Cleveland Heights. Ten veda tris chorus ir moko pagrindinės muzikos. Prijungus dar Nerijos repertuaro sudarymą, repeticijas po 2 val. sekmadieniais ir ketvirtadieniais, o prieš koncertus žyniai daugiau, išvykas į koncertus, darbu ji kietai apsikrovusi.

Nerijos repertuare dabar yra 85 dainos ir giesmės. Su patrauklaus repertuaro sudarymu turi ir nemažai sunkumų. Ji nori duoti kas dar negirdėta ir nenudainuota. Sako, randu gražią melodiją, bet nėra akompanimento, nėra parašytos harmonijos, kitaip tariant, daina nėra pritaikyta chorui, o dar svarbiau, Nerijai. Reikia pačiai visa tai padaryti. Ir, žinom, daro vogdama laiką iš poilsio. Džiaugiasi, kad atsiranda ir padedančių.

Nerijos dainininkių sąstatas beveik kasmet keičiasi. Vienos mokslo reikalais, kitos mokslą baigusios, trečios ištekėjusios, išsikelia kitur. Jų vieton, o ne taip lengva, reikia surasti kitas. Šiuo metu iš pirmojo sąstato, likusios tik 5. Taip pat keičiasi ir akompaniatorės. Pradžioje buvo Dalia Sakaitė. Ji dabar gyvena New

Yorke ir ten gražiai reiškiasi muzikiniam lietuvių gyvenime. Kurį laiką talkino mokslo draugės. O dabar su Nerija jau ilgą laiką dirba Kristina Kuprevičiūtė. Nerijos administracinių darbų daug atlieka sekretorė Nijolė Lenkauskaitė.

Nerija neseniai išleido savo dainų plokštelę. Buvo įdomu sužinoti, kaip sutelkė lėšas ir kaip sekasi plokštelės pardavimas. Pasirodo, kad ir čia entuziazmas neapvylė. Sako, neturėdamos lėšų kreipėmės laiškais į Clevelando lietuvius, prašydamos plokštelę užsisakyti. Atsiliepė gausiai. Atsirado ir 3 mecenatai: Jonas Balbotas, Algirdas Bielskus ir Alfonsas Karklius. Jie paaukojo po 100 dol. Buvo išleista 1000 plokštelių. Šiuo metu likę 200.

Rita Čyvaitė-Kliorienė, paklausta apie ateitį, sako: — Reikia išlaikyti Neriją kiek galima ilgiau, aplankyti lietuvių kolonijas, kur dar nesam buvusios, ir, jei viskas gerai seksis, išleisti antrą plokštelę.

Neseniai Clevelande girdėjome dainuojant Ričardą Daunorą. Jam akompanavo Rita. Tada visi, kurie koncerte buvom, didžiavomės, kad turim didelių gabumų, muzikinės precizijos ir gražios laikysenos, išaugusią jauną muzikę.

B. Gaidžiūnas

DRAUGAS

MŪSŲ ŽINIOS

SAVAITGALIS LITUANIKOJ

Pereitą savaitgalį Lituanikos svečių namuose viešėjo penkios lietuvių šeimos, užimdamos visus apartamentus: Jonas ir Vera Tatarūnai, Aleksandras ir Marytė Bumbliai, Sergius ir Marija Jakiūnai, Norbertas ir Monika Stasiūnioniai ir, trumpiau, viešėjo taip pat Jonas ir Silenė Silickai.

Oras pasisekė gražus, ypač sekmadienį. Nuotaika buvo linksma. Visą laiką grojo juostelės su lietuviška muzika. Vieni lošė kortomis, kiti žuvavo. Pasišalėjimai visuomet buvo lietuviškai.

Ta mūsų lietuviška sodyba, mielu Lituanikos vardu, rodos visiems kvėpė lietuviškumą. P. Aleksandras Bumbliis pastebėjo, kad visi lietuviškai kalbasi ir pasiūlė pakabinti salione lentelę su užrašu "Mes kalbame lietuviškai". Dar pageidavo, kad sodybos administracija parūpintų lietuviškų laikraščių ir knygų.

Valgis irgi buvo lietuviškas ir skanus. Šeimininkės, Angelika Trubienė ir Ona Masienė, turėjo progos parodyti savo gabumus lietuviško valgio pagaminime. Bulvės buvo augintos sodyboj, o iš ten ganomų karvių pieno buvo pagaminta lietuviško sūrio.

Tą pačią dieną ponja Tatarūnienė švėatė gimtadienį. Tai prie pagaminto

PRISIDĖKITE

PRIE ŠVENTO KAZIMIERO PARAPIJOS
SABADO
21 DE JUNHO

ŠEŠTADIENI
BIRŽELIO
21 D.

KERMOŠIAUS

de buvo apie 20 žuvautojų, kurie gaude "tilapias"

Gaila, kad laikas greit prabėgo. Sekmadienį po pietų visi jau turėjo ruošti grįžimui. Patenkinti ir pailsėję gražioje gamtoje ir tyriame ore, grįžom linksmi, ir tik su viena mintimi: pirma proga grįžti Lituanikon.

Svečias

VESTUVIŲ DOVANA

Vestuvėms kas papuošia bažnyčią, kas užsisako gražią muziką, kas iškelia balių. PP. Karašauskų šeima iš V. Libanosa, kurių duktė Verutė ištekes ateinančią 12 liepos, ne tik ruošiasi padaryti visa šita, bet jau pradėdant nuo dabar, atnaujino ištisą vestuvių salę: gražiai išdažė sienas ir lubas, išplovė užuolaidas, sutaisė duris, dirbo beveik visą savaitę keturiuose.

Jiems Parapija labai dėkoja ir linki, kad sutuoktuvės būtų džiugios ir laimingos, o vedybinis gyvenimas pilnas Dievo palaimos.

"NEMUNAS" REPETUOJA

"Nemunas" rimtai ruošiasi išvykti į Lietuvį Šokių šventę, kad tenai, Chicagoj, galetu galimai gražiau atstovauti jaunajai Brazilijos lietuvių kolonijai. Todėl repetuoja šokius šeštadieniais ir sekmadieniais šv. Kazimiero p-jos salėj. — Pertraukų metu inž. Alfonsas D. Petraitis duoda nemuniečiams pagreitinta lietuvių kalbos kursą.

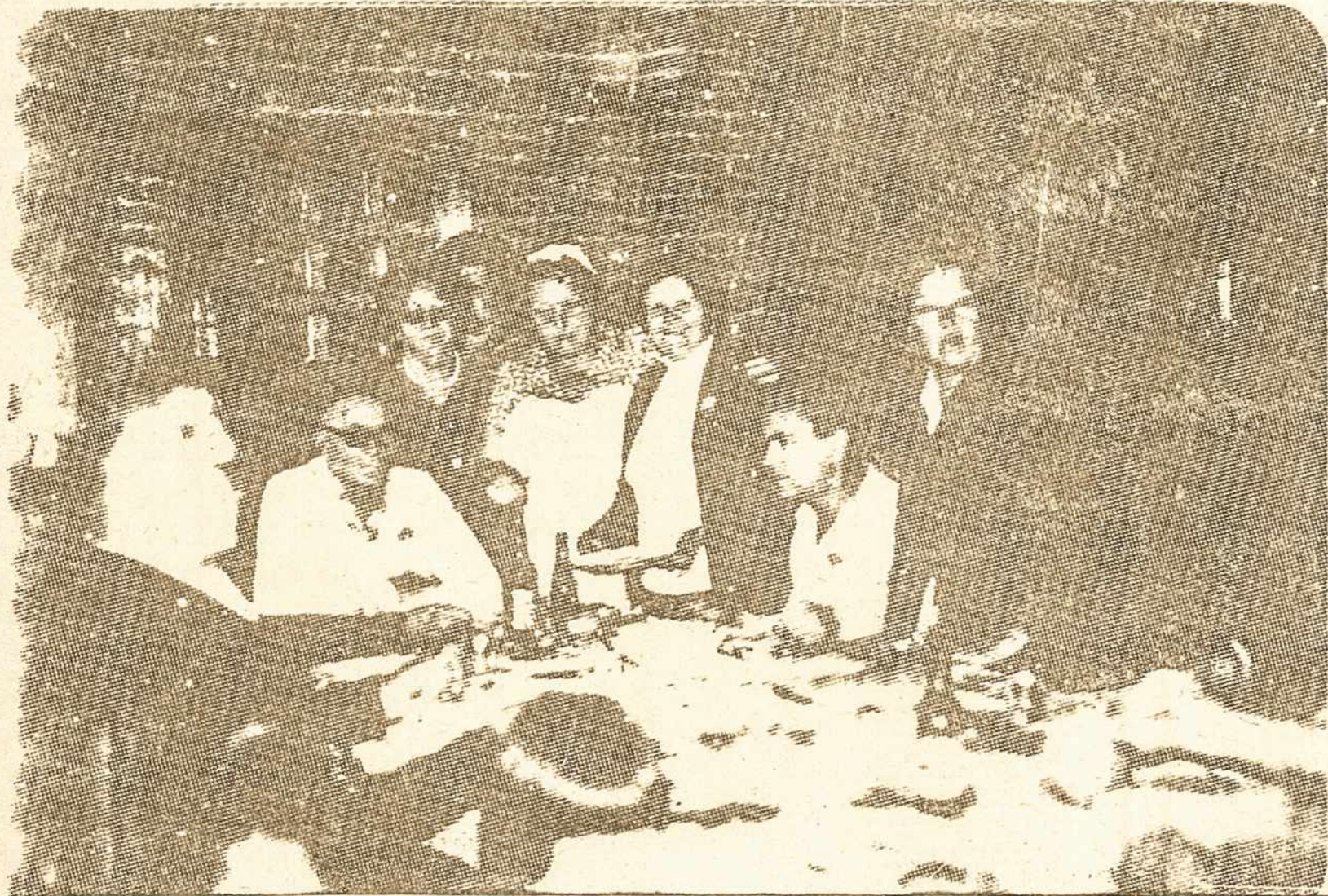
MŪSŲ MIRUSIEJI

MIRĖ (PREL. KLEMENSAS RAZMINAS

Iš Romos nuvykęs į Europos lietuvių kunigų suvažiavimą, Frankfurte balandžio 30 d. mirė prel. K. Razminas, gimęs 1912 XI. 8 Kelmės apyl., Rasenių aps., 1936 m. baigęs teologijos studijas, po karo 1945-48 m. dar gilinęs jas Innsbriucke, iki pasitraukdamas į užsienį iš pradžių

yra vilkaravęs, paskui dirbęs kapelionu gimnazijose (Šiaulių ir Radviliškio), ėjęs Kauno arkivyskupo metropolitito sekretoriaus pareigas, 1951 m. pakeltas prelatu. Svetur taip pat sekretoniavo arkiv. J. Skvireckui, paskui persikėlė į Romą, talkininkavo Vatikano radijo lietuviškam skyriui, nemaža rašė laikraščiams.

Iškylautojai LITUANIKOJ: Norbertas Stasiūnas, Česlovas Jakiūnas, Ona Masienė, Monika Stasiūnienė, Angelika Trubienė, Marija Jakiūnienė, Aleksandras ir Marytė Bumbliai

Nuotr. V. Tatarūnienės

torto svečiai sudainavo "ilgiausių metų" ir linksmi atšventė jos gimtadienį.

Tą savaitgalį Lituanikoj buvo dar daugiau lietuvių — vieni, kurie jau turi pasistatę savo namus, kiti apsistoję išvykos namuose.

Verta paminėti, kad Lituanikos prū-

Dr. ALEKSAS KALINAUSKAS

Dr. PAULO KALINAUSKAS

ADVOGADOS

Inventário, Despejo, Desquite, Divórcio,
Processo Crime, Processo Trabalhista, Etc.

Rua 15 de Novembro, 244 - 4 and. - Conj. 9 - Fone: 37-8958

SPAUDOS VAJUS

ML administracija didžiai dėkoja kun. FELIKSUI JOKUBAUSKUI jau antrą kartą paaukojusiam 1.000 kruzeirų spaudos mašinai išmokėti.

PRANEŠIMAI

Šaukiamas LIETUVIŲ KATALIKIŲ MOTERŲ susirinkimas sekmdienį, gegužės 25 dieną, 16 val. Jaunimo Namuose, apatinėje salėje.

Ona Dirsytė Koralon
Pirmininkė

**BRAZILIJOS LIETUVIŲ
KUNIGŲ POSĖDIS**

Metinei kunigų vienybės dienai paminėti šaukiamas Brazilijos lietuvių kunigų posėdis gegužės 28 dieną, trečiadienį, 9:30 val. šv. Kazimiero parapijos klebonijoje.

Programoj: susikaupimas ir malda Sekminių dvasioj; pasitarimas pastoraciniais (sielovados) reikalais.

**CASA VERDE
MALDOS DIENA UŽ LIETUVĄ**

Šiomet ypatingu būdu norime prisiminti mūsų tautos dvigubą tragediją: 40 metų Lietuvos okupacijos ir 39 metus nuo baisių masinių išvežimų į Sibirą. Pirmąjį birželio mėn. sekmadienį Casa Verde lietuviai prisimins šiuos įvykius ir per lietuviškas pamaldas melsis už Lietuvą. Mišios bus įprastu laiku (16:15 val.) N.S. das Dokes bažnyčioje. Rinkliava bus skiriama LKB Kronikai leisti portugalų kalba. Kviečiame visus kiek galint gausiau dalyvauti.

Kun. P. Rukšys

BLB-NĖS TARYBOS POSĖDIS

Paskutiniu metu subėga krūvon daugybė veiklos punktų: NERIJS ansamblio atvykimas (taigi daininikių priėmimas ir jų prisistatymo programa), birželinų liūdny įvykių minėjimas, atvykstančio Popiežiaus sutikimas. . . Visa tai reikalauja pasiruošimo ir, prieš tai, planavimo. Šiam tikslui gegužės 16 šv. Kazimiero p-jos patalpose vyko BLB-nės tarybos posėdis

IR JAUNIMAS POSĖDŽIAUJA

Praėjusį šeštadienį BLJS-gos valdyba, susirinkusi po šv. Kazimiero globa, tarėsi savo veikimo reikalais. Ir jaunimas susirūpinęs Lietuvos vardo kėlimu kitataučių tarpe. Daugelis jų įvai-

Šio ML numerio

GARBĖS LEIDĖJAS**PASAULIO LIETUVIŲ INŽINIERIŲ IR ARCHITEKTŲ SAJUNGOS
– PLIAS BRAZILIJOS SKYRIUS**

Jam didžiai dėkoja
ML redakcija ir administracija

riuose fakultetuose padalino paskutinį JORNAL DO IMIGRANTE numerį, kur plačiai rašoma apie Vilniaus universiteto 4-tą šimtmetį ir duodama žinių iš Lietuvos istorijos. Vienas jų, stud. Herkulas Celešauskas, pristatė savo fakulteto, "Centro Academico XI de Agosto", São Francisco. leidinį JORNAL DO XI, kur pirmam puslapy stambiom raidėm, jo straipsnis: LITUANIA: VITIMA DO EXPANSIONISMO SOVIETICO.

Jaunimas taip pat stengiasi deramai sutikti Popiežių Brazilijoje, prisimindamas, kaip keli Jaunimo Kongreso atstovai buvo Popiežiaus priimti ir pasveikinti Šv. Petro aikštėj, Romoj. Ir nori Šventajam Tėvui priminti drąsiai kenčiančią Lietuvą, ypač gi jos jaunimą.

PASITARIMAI DĖL PARODOS

Trečiadienį, gegužės 14 d., šv. Kazimiero parapijos klebonijoje vyko pirmasis pasitarimas dėl lietuvių meno ir kultūros parodos, kuri vyks "IV-tosios Kultūrinės Imigrantų Parodos" rėmuose, taigi visų tautų pasirodyme. Organizatoriai kreipiasi, kaip ir kitais metais, į visus tautiečius, turinčius ką nors reikšmingesnio iš lietuviško, ypač liaudies meno, kad paskolintų minimai parodai. Ypač reikšmingi gintariniai išdirbiniai, kuriais taip domisi kitataučiai.

Kadangi yra daug kuo tartis, parodos komiteto posėdžiai numatyti kas savaitę.

UŽSIMOKĖJO UŽ ML:

PAŽĖRAITĖ Karolė	25 Dol.
LAUPINAITIS Meldutis	500 Cr.
DE MESQUITA Silvana	600

PRANEŠAME

kad Šv. Juozapo Vyrų Brolija rengia savo tradicinę šventkelionę į šiaurinę šventovę (Aparecida do norte), kuri įvyks š/m. birželio mėn. 8 dieną.

Š.J.V.B. Valdyba

PIETŪS LITUANIKOJE

Birželio mėn. 1 dieną Litanikoje vyks sklypų savininkų susirinkimas. Ta proga Litanikos svetainėje organizuojami Pietūs. Jei Jūs norėtumėte kartu pietauti, prašome paskambinti telefonu 63-59-75 (Dėdei Juozui) Litanika yra visų lietuvių.

**ATEITININKŲ STOVYKLAI
VADOVAUTI**

iš Amerikos atskrenda DIANA KOJELYTĖ, kuri pernai sėkmingai darbavosi su mūsų jaunimu, tiek stovykloje, tiek už jos. Diana atskrenda liepos 8 dieną 9 val. 20 min. į Congonhas, Varig lėktuvu. Skrydžio nr. 809.

Taip pat dalyvaus stovykloje Sigutė Lenkauskaitė, viena iš Nerijos chorisčių, kuri pasiliks ilgesniam laikui São Paulyje.

Ateitininkų stovykla jaunimui vyks Litanikoje liepos mėn. nuo 19 iki 28 dienos.

Ateitininkų Jubiliejinė Vakarienė bus Jaunimo namuose birželio 14 dieną 19 val. Norintieji vakarienėje dalyvauti prašomi pasirūpinti iš anksto įsigyti pakvietimus. Vakarienėje dalyvaus NERIJS dainininkės iš Clevelando.

ANCHIETA – PALAIMINTASIS

Šių metų birželio 22 dieną Romoj bus paskelbtas palaimintuoju Tėvas JUOZAS DE ANCHIETA, jėzuitas, vienas iš São Paulo kūrėjų. Popiežiui atvykus į Braziliją naujam palaimintajam bus iškelta kita šventė.

Kartu su Tėvu Anchieta bus paskelbti palaimintaisiais dar kiti Dievo tarnai: Petras de São José de Betancur, iš Kanarijų salos, tretininkas, Guatemalos apaštalas (– 1708), seselė Marija, uršulietė prancūzė, misionierė Kanadoj (– 1572) ir jaunoji Kotryna Tekakwitha, irokietė genties mergelė, gimusi JAV-bėse ir mirusi arti Montrealio, Kanadoj (– 1680).

CURSO

AUDIOVISUAL
DO IDIOMA LITUANO
POR CORRESPONDÊNCIA
C.P. 4421-01000 S. Paulo, SP

